

Notat

Til Beskæftigelsesudvalget
Kopi til Forvaltningsledelsen
Fra Job- og Ydelsesafdelingen
Sagsnr./Dok.nr. 2019-061530 / 2019-061530-1

Job- og Ydelsessekretariatet

Familie- og
Beskæftigelsesforvaltningen
Sønderbro 12
9000 Aalborg

06-08-2019

Orientering om betydningen af nedlæggelsen af satspuljen

Baggrund

Den daværende regering (Venstre, Det Konservative Folkeparti og Liberal Alliance) besluttede ved vedtagelsen af Finansloven for 2019 sammen med Dansk Folkeparti at afskaffe det daværende satspuljeforlig fra 2015. Afskaffelsen blev aftalt med henblik på, at man ønskede at tage penge fra satspuljen til en aftale om ny regulering af folkepensionen og indførelse af obligatorisk opsparring for overførselsmodtagere.

Ophævelsen af satspuljeforliget fra 2015 forudsatte en vedtagelse af *Aftale om ny regulering af folkepension og indførelse af obligatorisk opsparring for overførselsmodtagere*. Alle partier i Folketinget med undtagelse af Enhedslisten stemte for denne aftale den 28. marts 2019. Aftalen betyder, at satspuljeforliget blev opsagt med virkning fra førstkommende folketingsvalg, at folkepensionen fra 2020 skal følge lønudviklingen samt at de fleste modtagere af overførselsindkomster fremover vil få indkomstreguleringen indbetalt på en obligatorisk pensionsopsparring.

Sådan fungerede satspuljen

Det har indtil folketingsvalget 2019 været sådan, at midlerne fra satspuljen blev taget fra overførselsindkomsterne. Derfor har man i stedet for at lade overførselsindkomsterne stige i takt med udviklingen i lønindkomsterne tilbageholdt op til 0,3 procent af reguleringen af overførselsindkomsterne for at overføre dem til satspuljen. Det betyder, at hvis lønningerne på det private arbejdsmarked steg med over to procent om året, så ville puljen vokse, mens hvis de private lønninger steg mindre, ville puljen have samme størrelse som året før. Dermed har folk på overførselsindkomst haft en mindre årlig indkomststigning end folk med lønindkomst.

Satspuljen finansierer en lang række projekter/initiativer på sundheds-, social-, beskæftigelses- og integrationsområdet. Puljen er opdelt i det, man kan kalde midlertidige og permanente initiativer. Langt størstedelen af pengene i puljen er bundet i permanente initiativer, mens en mindre del hvert år uddeles til midlertidige projekter. Størrelsen på satspuljen er akkumuleret/steget siden 1990. I 2018 var satspuljen på ca. 15,9 mia. kr. Heraf var 14,1 mia. kr. bundet i permanente projekter og ca. 1,8 mia. blev brugt til midlertidige projekter.

De permanente projekter får, som navnet indikerer, permanent tilført midler til deres projekt hvert år. De midlertidige projekter løber i stedet typisk i 1-4 år. Når de midlertidige projekter udløber, tilbageføres pengene derfor til satspuljen. De tilbageførte midler samt eventuelle nye midler (fra reguleringen af overførselsindkomsterne) udgør det, man kan kalde *reserven* eller *rest til udmøntning*. Reserven er således det beløb, som bliver udbudt i puljer hvert efterår, hvor organisationer m.fl. kan søge om midler. Reserven har typisk været på mellem 0,5-1 mia. kr. pr. år, som politikerne har kunnet sætte af til nye tiltag.

Det er partierne i satspuljeforliget, der i fællesskab fordeler pengene i satspuljen på de forskellige områder. Efterhånden som politikerne bliver enige om fordelingen af satspuljemidlerne, indgås der delaftaler på de forskellige områder. Når aftalerne er på plads, vedtages det hele i Folketinget sammen med finansloven. Året efter udbetales pengene til organisationer, kommuner og andre, som står for at iværksætte de konkrete initiativer

Den nye aftale

Den nye aftale indebærer, at der fra år 2020 ikke tilføres nye midler til satspuljen. Det betyder, at den regulering, der tidligere blev lavet af overførselsindkomsterne, stopper, så der ikke længere tages en del af indkomststigningen fra til satspuljen. Samtidig ophører aktuelle forligsbindinger på eksisterende (dvs. tidligere indgåede) satspuljebevillinger.

Aftalen har imidlertid ikke betydning for den aktuelle prioritering af satspuljen. Det betyder konkret, at alle igangværende projekter, der er aftalt i regi af satspuljen, herunder også projekter, der blev aftalt som del af satspuljen 2019, stadig er gældende. De får således tilført de midler, som det er blevet aftalt. Endvidere vil alle permanente projekter som udgangspunkt fortsat få tilført midler permanent.

Til gengæld betyder opsigelsen af *forliget*, at et simpelt flertal i Folketinget kan foretage ændringer i aftalte initiativer (også blandt de permanente initiativer) uden at søge opbakning hos de hidtidige satspuljeforligspartier. Så hvis der opstår politisk ønske om at ændre eller ophøre et satspuljeprojekt, så kan det ændres i lighed med alle andre initiativer på finansloven.

Endelig kan det bemærkes, at der aktuelt er en reserve/rest til udmøntning på ml. 90-858 mio. kr. i årene 2020-2025. Reserven består blandt andet af frigivne midler fra udløbne projekter, tilbageførsel af midler pga. svindelsagen i Socialstyrelsen og en ekstra tilførelse af midler. Disse midler skal udmøntes af aftalepartierne af den nye aftale, dvs. V, LA, K og DF, og derudover inviteres S, SF, RV og ALT til forhandlingerne. Dermed bliver de resterende frigivne midler i satspuljen fortsat disponeret af de tidligere satspuljepartier. Det formodes derfor, at der bliver indkaldt til satspuljeforhandlinger i efteråret 2019 i stil med tidligere års satspuljeforhandlinger, hvor partierne skal fordele 90 mio.kr. i 2020.